

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ข้าวเป็นพืชที่ปลูกกันแพร่หลายทั่วโลก โดยเฉพาะในประเทศจีนและอินเดียที่เป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญ สำหรับประเทศไทย ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ สามารถทำรายได้เข้าจากต่างประเทศปีละประมาณ 40,133 ล้านบาท ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศผู้ผลิตข้าวและมีผลผลิตเป็นอันดับ 7 ของโลก (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2554: 2)

ข้าว นับได้ว่าเป็นสินค้าอาหารที่มีการผลิตและการบริโภคในเอเชียเป็นสำคัญ จากปริมาณผลผลิตข้าวของโลกในปี 2555 จำนวน 465.62 ล้านตันข้าวสารนั้น ได้มีการใช้บริโภคในโลกประมาณ 459.71 ล้านตันข้าวสาร ในจำนวนนี้เป็นการบริโภคในเอเชียประมาณร้อยละ 86 (สมพร อ้างใน USDA, August 2013) ประเทศที่มีการผลิตข้าวมาก ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ส่งออกข้าวมากเสมอไป เช่น ในกรณีของประเทศจีนที่มีการผลิตถึง 140.7 ล้านตัน (สมพร อิศวิลานนท์ ปี 2557: 4) แต่ผลผลิตส่วนใหญ่ได้ใช้บริโภคภายในประเทศ เช่นเดียวกันในกรณีของอินโดนีเซียและบังกลาเทศ แม้จะผลิตข้าวได้มากแต่ก็ยังนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากประเทศดังกล่าว มีขนาดของประชากรใหญ่ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญ อย่างไรก็ตาม การที่ข้าวเป็นพืชอาหารหลักของคนในเอเชีย ประกอบกับการเกิดภาวะวิกฤตข้าวแพงในปี 2551 เพราะเกิดความผันผวนราคาในตลาดการค้าข้าว ซึ่งมีผลทำให้ประเทศผู้ส่งออกข้าวบางประเทศจำกัดหรือหยุดการส่งออกอย่างกะทันหัน จากเหตุการณ์ดังกล่าว เป็นผลให้ประเทศในเอเชียที่ผลิตข้าวได้ไม่เพียงพอ กับความต้องการภายในประเทศ ได้ให้ความสำคัญกับนโยบายการพึ่งพาตนเอง (Self Sufficiency) และเร่งหาทางปรับปรุงการผลิตข้าวให้เพียงพอ หากยังมีการผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ จึงจะกำหนดให้มีการนำเข้า ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับประชากรภายในประเทศ (สมพร อิศวิลานนท์ ปี 2557: 4)

การค้าข้าวของโลกมีจำนวนน้อยประมาณร้อยละ 7-8 ของปริมาณผลผลิตข้าวโลก อย่างเช่น ในปี 2554 มีปริมาณการค้าข้าวประมาณ 36.26 ล้านตัน และเพิ่มขึ้นเป็น 39.13 ล้านตัน ในปี 2555 ตลาดข้าวโลกจึงเป็นตลาดที่บาง (Thin Market) การเปลี่ยนแปลงผันผวนของราคาข้าวในตลาดโลกจึงเป็นผลมาจากปัจจัยทางด้านอุปทานผลผลิตข้าวของโลกเป็นสำคัญ ในขณะที่

อุปสงค์ข้าวโลกนั้นมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงค่อนข้างจำกัด ในขณะที่เดียวกันการบริโภคข้าวต่อประชากรของประเทศในเอเชียต่างก็มีแนวโน้มลดลงรวมทั้งการบริโภคข้าวต่อหัวของประชากรไทยด้วย (สมพร อิศวิลานนท์ ปี 2557: 5)

ในปี 2557 เนื้อที่เพาะปลูกข้าวลดลงจากปีที่แล้วทุกภาค เนื่องจากเกษตรกรที่เคยขยายเนื้อที่เพาะปลูกจากการลงทุนเช่าที่นาเพิ่ม หรือปลูกเพิ่มในพื้นที่ว่างเปล่าในช่วงที่ราคาข้าวให้ผลตอบแทนสูง แต่ปีนี้คาดว่าเกษตรกรต้องการลดพื้นที่ดังกล่าวลง เพราะการปรับเปลี่ยนนโยบายภาครัฐ รวมทั้งราคาข้าวมีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้ เกษตรกรบางส่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงาน เช่น ในจังหวัดเลย หนองบัวลำภู สกลนคร ขอนแก่น กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ซึ่งโรงงานน้ำตาลมีความต้องการส่งเสริมการปลูกอ้อยโรงงานเพิ่มขึ้น และเกษตรกรเห็นว่าเป็นพืชที่ให้ผลตอบแทนดี มีแหล่งรับซื้อแน่นอน และเกษตรกรในภาคใต้เปลี่ยนไปปลูกปาล์มน้ำมัน โดยภาพรวมเกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกมากในเดือนกรกฎาคม ถึงสิงหาคม 2557 เนื่องจากปีนี้ฝนมาล่าช้า และบางส่วนต้องปลูกใหม่ในเดือนสิงหาคม เนื่องจากฝนแล้งช่วงเดือนกรกฎาคม 2557 ทำให้ต้นข้าวตาย เช่น ในจังหวัดเพชรบูรณ์ นครสวรรค์ เป็นต้น (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปี: 2557)

การผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม เป็นการปลูกโดยอาศัยน้ำฝนตามธรรมชาติ ปลูกปีละ 1 ครั้ง มีวิธีการปลูกดูแลรักษาโดยทั่วไป มีทั้งแบบนาดำและนาหว่าน มีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช สารกำจัดวัชพืชและการใช้ปุ๋ยต่างๆ เช่น ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ สารปรับปรุงบำรุงดิน พันธุ์ที่ใช้คือข้าวหอมมะลิ 105 เป็นพันธุ์ข้าวหอมที่ได้จากการนำข้าวพันธุ์พื้นเมืองจากนาของเกษตรกร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา และรัฐบาลประกาศให้ขยายพันธุ์ส่งเสริมการปลูกได้ตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2502 เป็นต้นมา(วิไลภรณ์ ปี 2557: 1) ด้านต้นทุนและผลตอบแทนสุทธิของการผลิตข้าวในจังหวัดมหาสารคามปี 2555 - 2557 พบว่าต้นทุนการผลิตข้าวเจ้าหอมมะลิในจังหวัดมหาสารคามตั้งแต่ปี 2555 ถึงปี 2557 มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ คือ 4,368.28 , 4,622.07 และ 4,705.80 บาทต่อไร่ ตามลำดับ และผลตอบแทนสุทธิข้าวเจ้าหอมมะลิก่อนหักต้นทุนมีแนวโน้มลดลง คือ 1,014.37 , 503.62 และ 422.76 บาท ต่อไร่ตามลำดับ (สำนักงานสถิติจังหวัดมหาสารคาม ปี 2557: 1)

ส่วนการผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษโดยปฏิบัติตามวิธีปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เป็นการผลิตข้าวหอมมะลิให้ได้คุณภาพดี เพื่อผู้บริโภคยอมรับ และผู้ผลิตปลอดภัย (กรมวิชาการเกษตร: 2557) สหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคาม เป็นสหกรณ์หนึ่งที่สนับสนุนและส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์ปลูกข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี พร้อมทั้งรับซื้อในราคาที่สูงกว่าข้าวหอมมะลิธรรมดาทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มมูลค่า

ของสินค้าและการแปรรูปข้าวปลอดภัยจากสารพิษซึ่งถือเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งของสหกรณ์ และในปัจจุบันผู้บริโภคริเริ่มหันมานิยมบริโภคอาหารที่มีความปลอดภัยจากสารพิษมากขึ้น ซึ่งก็เป็นอีกทางหนึ่งที่สมาชิกสหกรณ์จะได้มีทางเลือกในการผลิตข้าวหอมมะลิ นั่นก็คือข้าวที่ผลิตตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีนั่นเอง สหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคามได้ส่งเสริมให้สมาชิกปลูกมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546 เป็นต้นมาจนถึงปีพ.ศ.2557 รวม 11 ปี ในระยะเริ่มแรกมีสมาชิกสมัครใจเข้าร่วมโครงการจำนวน 110 ราย พื้นที่เพาะปลูกจำนวน 801 ไร่ และในปีการผลิต 2556 /57 มีสมาชิกสหกรณ์สมัครเข้าร่วมโครงการในพื้นที่อำเภอบรบือ จำนวน 1,237 ราย พื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด 12,341 ไร่ โดยสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ จะมีรายได้จากการขายผลผลิตเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 500 – 1,000 บาท (จากการสัมภาษณ์นายจรัส จันทร์ศรี ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2557)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ปลูกข้าวหอมมะลิและการปลูกข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และเปรียบเทียบต้นทุนผลตอบแทนว่าควรส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์ปลูกข้าววิธีใดจึงจะได้ผลตอบแทนต่อการผลิตได้สูง เนื่องจากจะเห็นว่าต้นทุนการผลิตข้าวหอมมะลิมิแนวโน้มสูงขึ้น และผลตอบแทนมีแนวโน้มลดลง (สำนักงานสถิติจังหวัดมหาสารคาม ปี 2557: 1) พร้อมทั้งต้องการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการผลิตข้าวหอมมะลิและการผลิตข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ของสหกรณ์การเกษตรการเกษตรบรบือ จำกัด เพื่อให้ทราบว่าควรส่งเสริมการปลูกข้าวชนิดใด สำหรับเหตุผลที่เลือกสหกรณ์นี้เป็นกรณีศึกษา เพราะสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคามมีสมาชิกที่ปลูกข้าวหอมมะลิทั้งสองวิธี สามารถนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกันได้ และสหกรณ์มีธุรกิจรวบรวมผลผลิตและแปรรูปข้าวเปลือกอยู่แล้ว จึงเหมาะสำหรับทำการศึกษา โดยคาดหวังว่าผลการศึกษาที่ได้จะนำไปส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคามได้มีทางเลือกในการผลิตข้าวหอมมะลิแบบต่างๆ และเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด โดยผู้วิจัยจะทำการศึกษามหาวิทยาลัยการเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคาม ที่ปลูกข้าวหอมมะลิในตำบลหนองลิ้ม เนื่องจากตำบลนี้มีสมาชิกสหกรณ์ที่ปลูกข้าวหอมมะลิมากกว่าตำบลอื่น และสมาชิกผู้ปลูกข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ในตำบลดอนจัวและตำบลวังไชย ซึ่งทั้งสองตำบลมีสมาชิกที่ปลูกมากกว่าตำบลอื่น และถือว่าเป็นตัวแทนของสมาชิกทั้งหมดของสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคาม ที่ปลูกข้าวหอมมะลิทั้งสองวิธี นอกจากนั้นผลการศึกษานี้ยังเป็นแนวทางและเป็นรูปแบบในการนำไปแนะนำส่งเสริมต่อสหกรณ์การเกษตรอื่นๆ กลุ่มเกษตรกรรวมถึงกลุ่มอื่นๆ เพื่อเป็นประโยชน์กับสมาชิกสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรและเกษตรกรผู้ปลูกข้าวต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการปลูกข้าวหอมมะลิและการปลูกข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคาม

2.2 เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตข้าวหอมมะลิและการผลิตข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคาม

2.3 เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการผลิตข้าวหอมมะลิและการผลิตข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคาม

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการที่ได้ทบทวนวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอาทิเช่น สมพงษ์ ภาทิ และคณะ (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการใช้เกษตรที่ดีและเหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกร อ.หนองพอก จ.ร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า 1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 49.01 ปี การศึกษาชั้นประถมศึกษา เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร สมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 5.09 คน แรงงานทำการเกษตร เฉลี่ย 2.95 คน ทั้งหมดประกอบอาชีพการเกษตร มีแรงงานจ้างภาคการเกษตร เฉลี่ย 6.63 คน มีพื้นที่ทำนาข้าวหอมมะลิตามเกษตรดีที่เหมาะสมเฉลี่ย 7.35 ไร่ รายได้รวมเฉลี่ย 168,913 บาท จากงานวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยได้นำเพศ อายุ ระดับการศึกษา สมาชิกในครัวเรือนมาประกอบการกำหนดกรอบแนวคิดในลักษณะส่วนบุคคล ด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ศิริพร เพื่อกอ (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิ โดยใช้ปุ๋ยพืชสดในพื้นที่ตำบลไผ่ อำเภอราศีไศล จังหวัดศรีสะเกษ ปีการเพาะปลูก 2549/50 ผลการวิเคราะห์การผลิตข้าวหอมมะลิโดยใช้ปุ๋ยพืชสดร่วมกับปุ๋ยเคมี และการผลิตข้าวหอมมะลิโดยใช้ปุ๋ยเคมี พบว่า (1) หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษา มีขนาดครอบครัวเฉลี่ยประมาณ 4-6 คน การถือครองที่ดินส่วนใหญ่เป็นของตนเอง ปัญหาในการผลิตข้าวหอมมะลิที่พบมากคือ ปัญหาเรื่องน้ำ ปัญหารองลงมา คือปัญหาเรื่อง

ทุนผู้วิจัยได้นำเรื่องการถือครองที่ดินมาประกอบการกำหนดกรอบแนวคิด (Conceptual Framework) ด้านตัวแปรอิสระในลักษณะส่วนบุคคล ด้านการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดิน

อดิเทพ ชัชวาลย์ (2548: 23 - 24) กล่าวถึงต้นทุนและรายได้รวมถึงกำไรที่เกษตรกรจะได้รับในการผลิต โดยได้ทำการวิเคราะห์ต้นทุนและรายได้ต่อหน่วยพื้นที่การผลิต

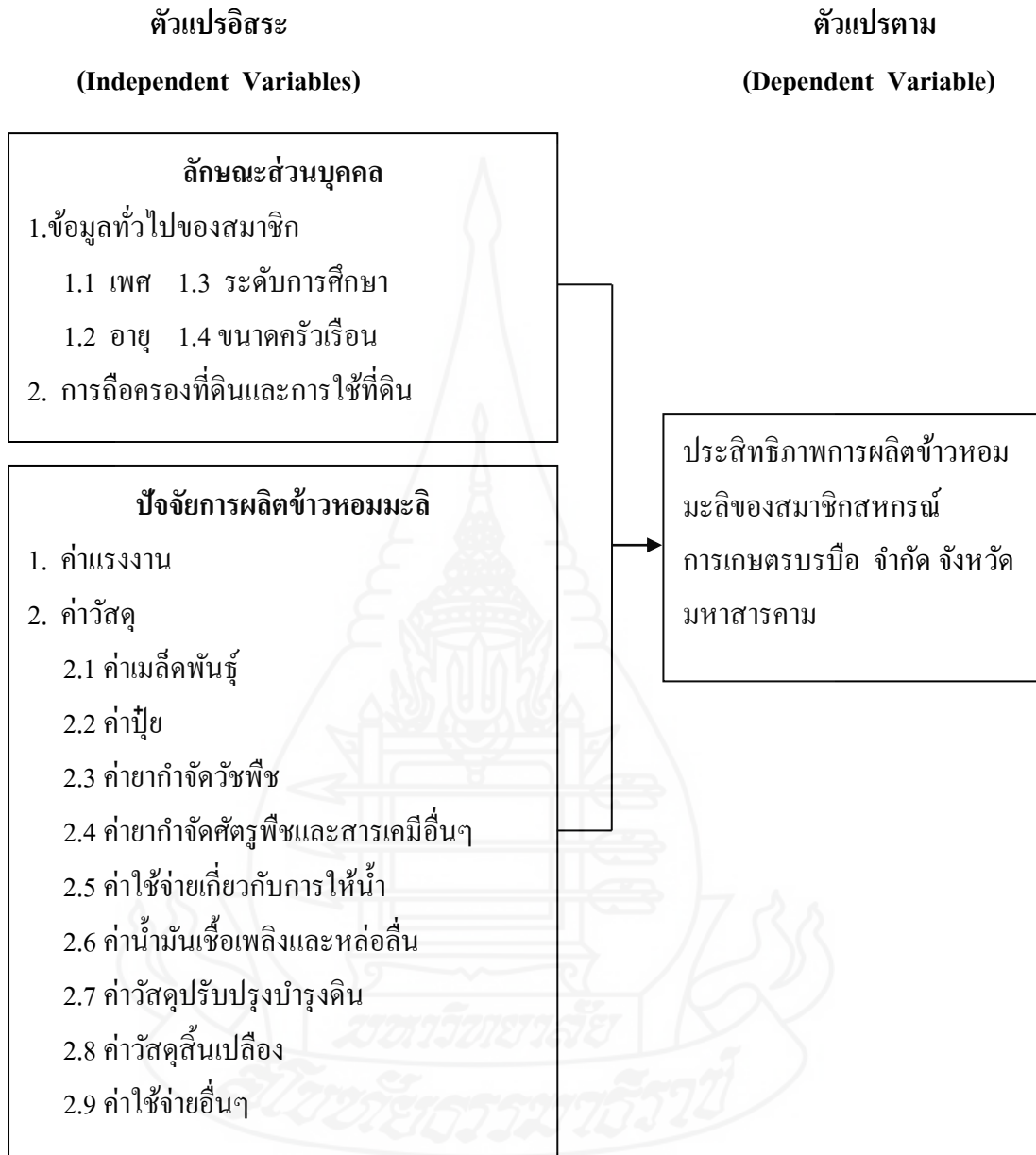
ในการวิเคราะห์จะพิจารณาถึงต้นทุนที่เป็นเงินสด ต้นทุนที่เป็นเงินสดหมายถึง ต้นทุนการผลิตที่ผู้ผลิตจ่ายออกไปจริงเป็นเงินสด โดยองค์ประกอบของต้นทุนการผลิตแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่

ต้นทุนผันแปร หมายถึงต้นทุนการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณของผลผลิตที่เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้ปัจจัยผันแปรในการผลิต ประกอบด้วย

1. ค่าแรงงานในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การเตรียมดิน การปลูก การเก็บ วัชพืช การใส่ปุ๋ย การนํ้ายากกำจัดศัตรูพืชและสารเคมี การเก็บเกี่ยวและขนไปขาย
2. ค่าวัสดุการเกษตร ประกอบด้วย ค่าพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่าสารเคมี และนํ้ามันในกรณีที่มีเครื่องจักรเป็นของตนเอง
3. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร เป็นต้น

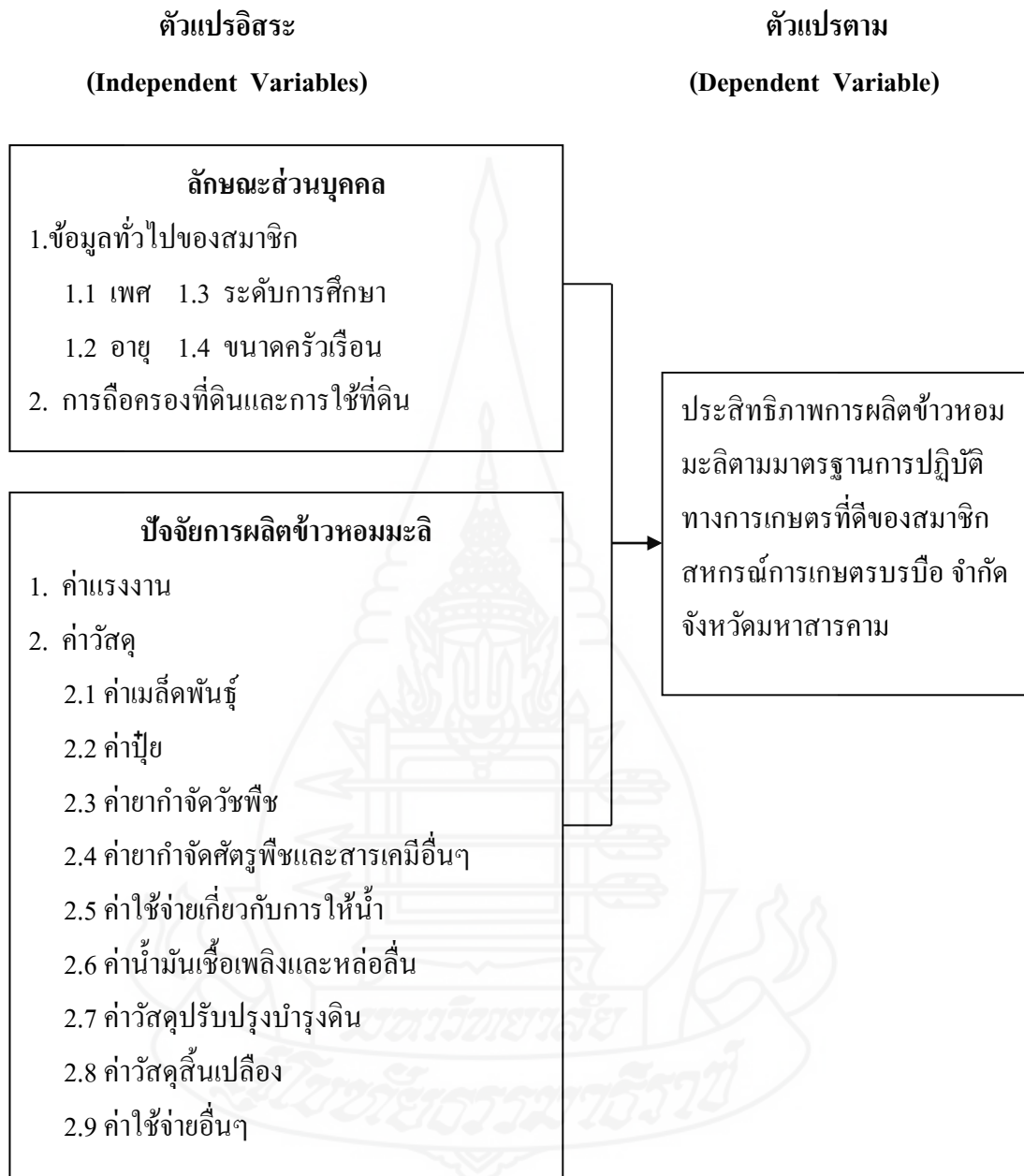
จากงานวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยได้นำปัจจัยด้านค่าแรงงาน ค่าวัสดุซึ่งประกอบด้วย ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่ายากำจัดวัชพืช ค่ายากำจัดศัตรูพืชและสารเคมีอื่นๆ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับนํ้า(เป็นค่าจ้างสูบน้ำใส่หน้าข้าว) ค่านํ้ามันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าวัสดุปรับปรุงบำรุงดินดิน ค่าวัสดุสิ้นเปลือง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ มาประกอบการกำหนดกรอบแนวคิดและปรับเพื่อให้มีสอดคล้องและความเหมาะสมในการนำไปทำแบบสอบถามในด้านปัจจัยการผลิต ซึ่งจากผลงานวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมาผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด(Conceptual Framework)ในการศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 กรอบแนวคิดดังนี้

3.1 กรอบแนวคิดการวิจัยประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัยประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิ

3.2 ประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

ภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดการวิจัยประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

4. สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยการผลิตมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิและการผลิตข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคาม

5. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการศึกษานี้แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา จะดำเนินการศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด ที่ปลูกข้าวหอมมะลิและการผลิตข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทน รวมถึงวิเคราะห์หาประสิทธิภาพทางเทคนิคในการผลิตข้าวหอมมะลิของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคาม

5.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ ทำการศึกษาโดยเก็บข้อมูลจากผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่ตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคามจำนวน 40 คน และจากผู้ปลูกข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ในพื้นที่ตำบลวังไชยและตำบลคอนจัว อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 40 คน

5.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.3.1 ประชากรที่ศึกษา สมาชิกปลูกข้าวหอมมะลิ จำนวน 1,478 คน (รายงานกิจการประจำปี 2556 สหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด ปีสิ้นสุดบัญชี 31 มีนาคม 2557: 35) และสมาชิกผู้ปลูกข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี จำนวน 1,237 คน (รายงานกิจการประจำปี 2556 สหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด ปีสิ้นสุดบัญชี 31 มีนาคม 2557: 36)

5.3.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกสอบถามสมาชิกผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในตำบลหนองสิม จำนวน 40 คน และผู้ปลูกข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในตำบลวังไชยและตำบลคอนจัว ตำบลละ 20 คน รวม 40 คน

5.3.3 ขอบเขตด้านเวลา ทำการศึกษาจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคาม ที่ปลูกข้าวหอมมะลิในปีการเพาะปลูก 2556/2557 โดยทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2557

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคาม

6.2 สมาชิกสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคาม

6.3 ข้าวหอมมะลิ หมายถึง พันธุ์ข้าวที่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด ใช้ในการปลูก ได้แก่พันธุ์หอมมะลิ 105 จัดเป็นข้าวนาปี ปลูกได้เพียงปีละ 1 ครั้ง ลักษณะข้าวเปลือกเรียวยาว เมื่อสีเป็นข้าวสารจะได้ข้าวเมล็ดเรียวยาว ขาวใสเป็นเงา แกร่ง มีท้องไข่น้อย มีกลิ่นหอมคล้ายใบเตย เป็นพันธุ์ข้าวที่นิยมบริโภคอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ

6.4 ประสิทธิภาพเชิงเทคนิค (Technical Efficiency: TE) หมายถึง Y/Y^* ผลผลิตข้าวที่เกิดขึ้นจริงของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคาม หารด้วยผลผลิตข้าวที่ได้จากการประมาณการสมการการผลิต

6.5 มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ภาษาอังกฤษ คือ Good Agricultural Practices เรียกย่อๆว่า GAP เป็นวิธีปฏิบัติการผลิตข้าวหอมมะลิให้ได้คุณภาพดี เพื่อผู้บริโภคยอมรับ ผู้ผลิตปลอดภัย(กรมวิชาการเกษตร: 2557)

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลการศึกษาด้านสภาพทั่วไปของการปลูกข้าวหอมมะลิและการปลูกข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคาม จะสามารถนำข้อมูลที่ได้มาปรับใช้และประกอบการแนะนำส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิให้กับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวรวมถึงกลุ่มอื่นๆต่อไป

7.2 ผลการศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตข้าวหอมมะลิและการผลิตข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคาม สามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมแนะนำการผลิตข้าวหอมมะลิอันจะเป็นประโยชน์กับสมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรผู้ปลูกข้าวต่อไป

7.3 ผลการศึกษาด้านประสิทธิภาพในการผลิตข้าวหอมมะลิและการผลิตข้าวหอมมะลิตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด จังหวัดมหาสารคาม สามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมแนะนำการผลิตข้าวหอมมะลิ

ให้มีประสิทธิภาพโดยใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิให้กับสมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรผู้ปลูกข้าวต่อไป

